

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 6.11.2007
COM(2007) 649 galīgā redakcija

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Terorisma apkarošanas pastiprināšana

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Terorisma apkarošanas pastiprināšana

I. Draudi

Mūsdienās terorisms ir starptautisks fenomens. Lai arī panākts ievērojams progress attiecībā uz terorisma draudu apkarošanu ES un visā pasaulē, globālus draudus vēl aizvien rada starptautiskais terorisms. Teroristu struktūras turpina pielāgoties globāliem terorisma apkarošanas pasākumiem. Teroristu grupas var būt izkaisītas dažādās valstīs un darboties pāri tradicionālajām valstu robežām, saviem ļaunprātīgajiem nolūkiem izmantojot plašās iespējas, ko sniedz tādas komunikāciju tehnoloģijas kā internets un mobilie sakari. Internetu teroristi parasti izmanto terorisma propagandas, apmācības, ideoloģiskās pārliecināšanas, vervēšanas un līdzekļu piesaistes mērķiem. Dažas teroristu organizācijas izmanto internetu arī, lai plānotu uzbrukumus un publiski uzņemtos atbildību par tiem.

Terorisma draudi Eiropas Savienībai un tās dalībvalstīm ir nozīmīgs pārbaudījums. Eiropols un *Eurojust* var veikt un tiem jāveic savs uzdevums, lai cīnītos pret terorisma draudiem, taču svarīga ir sadarbība starp dalībvalstīm un to valsts dienestiem. Kopīgu draudu rezultātā šāda sadarbība pēdējos gados ir ievērojami uzlabojusies.

Teroristi uzbruks jebkurā laikā, jebkurā vietā un ar jebkādiem līdzekļiem, lai, viņuprāt, panāktu vislielāko efektu. Mūsdienās ir pieejami ķīmiskie, bioloģiskie, radioloģiskie un kodolieroči. Izņemot kodolieročus, pārējie ieroči ir samērā lēti, un tradicionālās militārās iekārtas ir samērā neefektīvas cīņai pret tiem.

Mēs nevaram ieslīgt pašapmierinātībā. Iedzīvotāju rīcība tajās mūsu pilsētās, kurām pēdējos gados ir uzbrukuši teroristi, ir piemērs mums visiem. Saglabājot dzīvesprieku, viņi turpina baudīt un nodrošināt pamattiesības, uz kurām ir balstīta mūsu sabiedrība, tajā pašā laikā apzinoties, ka radikāli spēki varētu gatavoties uzbrukumam. Mums ir jārod līdzsvars starp to, ka mēs apzināmies šādu draudu esamību, veicam atbilstošus un samērīgus pasākumus, lai šie draudi neīstenotos, un to, ka mēs neļaujam šiem draudiem kontrolēt mūsu ikdienas dzīvi. Teroristu galvenais mērķis ir sabiedrības graušana.

II. ES rīcības konteksts – galvenie pasākumi

Eiropas Savienība atbalsta dalībvalstis cīņā pret globālajiem draudiem. Pilsoņu aizsardzību mēs varam nodrošināt, tikai kopīgi risinot šo kopējo problēmu. Mēs nevaram justies droši, ja vien neuzņemamies daļu atbildības par miera nodrošināšanu.

Tāpēc Eiropa ir bijusi miera nodrošinātāja, un tā var – un tai vajadzētu – turpināt darīt vēl vairāk. Mēs nevaram uzskatīt, ka mūsu vērtības un dzīvesveids ir paši par sevi saprotami – tie ir trausls materiāls, kas ir nepārtraukti jāsargā. Pret terorismu ir jācīnās, pilnībā ievērojot pamattiesības. Teroristi apdraud mūsu pamattiesības. Komisija ir pilnībā apņēmusies aizsargāt un veicināt pamattiesības. Pamattiesību darbības jomā mums jāizstrādā nepieciešami un likumīgi drošības pasākumi.

Visā ES teritorijā mums ir jāapvienojas cīņā pret terorismu. Mums jābūt solidāriem. Terorisms apdraud mūs visus – mūsu drošību, dzīvesveidu un ideālus. Šai kopējai problēmai mums ir jārod kopīgs risinājums.

Ar teroristu draudiem saistīti jautājumi pārsvarā jārisina valstu līmenī – pat zinot, ka pašreizējiem draudiem galvenokārt ir starptautisks raksturs. Centienus ES līmenī papildina darbs, un tā pamatā ir novēršana, aizsardzība, kriminālvajāšana un reaģēšana uzbrukuma gadījumā. Uz šiem četriem elementiem balstās ES terorisma apkarošanas stratēģija, kuru pirmo reizi pieņēma 2001. gadā un pēdējo reizi atjaunināja 2005. gada decembrī. Rīcības plāns par šīs stratēģijas īstenošanu pēdējo reizi tika atjaunināts 2007. gada pavasarī.

Tā kā terorisms ir globāls fenomens, ES cieši sadarbojas arī ar partnervalstīm un starptautiskajām organizācijām tiesību aktu, kas apkaro terorismu, tiesību aizsardzības un tiesiskās sadarbības jomā. Cīņa pret terorisma dažādajiem aspektiem ir tieslietu un iekšlietu ministru tikšanās ar stratēģiskajiem partneriem dienas kārtībā, un citu forumu, piemēram, ANO un G8, dienas kartībā. Šīs sadarbības rezultātā ir panākta vienošanās ar Amerikas Savienotajām Valstīm un Kanādu par pasažieru datu reģistra datu pārsūtīšanu, kas ļauj labāk atklāt terorisma draudus drošībai un vienlaicīgi nodrošināt personas datu aizsardzību. ES ir galvenā tehniskās palīdzības sniedzēja trešām valstīm visā pasaulē, palīdzot tām īstenot ANO Drošības padomes Rezolūciju 1373 (2001).

ES Terorisma apkarošanas stratēģija nosaka veidu, kādā ES var veicināt terorisma apkarošanu. Galvenie šajā stratēģijā noteiktie pasākumi ietver:

- vardarbīgas radikalizācijas izbeigšanu;
- mūsu kritisko infrastruktūru aizsargāšanu;
- informācijas apmaiņas starp valstu iestādēm uzlabošanu un vajadzības gadījumā sadarbību starp visām ieinteresētajām personām;
- reaģēšanu uz netradicionāliem draudiem;
- draudu atklāšanas uzlabošanu;
- finanšu resursu liegšanu teroristiem;
- atbalsta sniegšanu cietušajiem iedzīvotājiem;
- pētniecības un tehnoloģiju attīstību.

Komisija 2006. gada jūnijā ierosināja novērtēšanas mehānismu attiecībā uz politikas virzieniem brīvības, drošības un tiesiskuma jomā¹. Pretterorisma politiku novērtēšana ir jo īpaši svarīga, ņemot vērā iespējamās izmaiņas draudu novērtējumos un politikas ietekmi uz pamattiesībām un tirgu darbību. Komisija turpinās novērtēt pieņemtās pretterorisma politikas un pasākumus, kas izklāstīti šodien pieņemtajā paketē.

¹ Paziņojums par ES politiku novērtējumu brīvības, drošības un tiesiskuma jomā (COM (2006)332), 2006. gada 28. jūnijs.

1. VARDARBĪGA RADIKALIZĀCIJA

Teroristu motivācijas izprašana ir galvenais terorisma novēršanas elements. Komisija pašlaik izstrādā politiku par vardarbīgu radikalizāciju sekmējošu faktoru atklāšanu un novēršanu². Šīs sarežģītās jomas izpēte ir būtiska, un Komisija finansē pētījumus, konferences un projektus, lai dalītos ar pieredzi un labāk izprastu šo jautājumu. Piemēram, šogad Komisija ir uzdevusi veikt pētījumus par vardarbīgu radikalizāciju izraisošajiem faktoriem, radikāļu ideoloģijām un vervēšanas metodēm, ko izmanto, lai mobilizētu atbalstu terorismam. Visi šie pasākumi notiek ES radikalizācijas apkarošanas stratēģijas un rīcības plāna ietvaros. Stratēģijā atgādināts, ka „Komisija sniedz savu atbalstu, efektīvi īstenojot savu politiku, tostarp ieguldot līdzekļus pētniecībā, organizējot konferences, atbalstot izglītību un starpkultūru pasākumus, un veicot pārraudzību ES līmenī.”

2. KRITISKO INFRASTRUKTŪRU AIZSARDZĪBA

Ārkārtīgi svarīgi ir aizsargāt mūsu kritiskās infrastruktūras, piemēram, ceļus, dzelzceļus, tiltus, informācijas un komunikāciju infrastruktūru un spēkstacijas. Šādas infrastruktūras ir lielā mērā viena no otras atkarīgas ES un globālā līmenī – atsevišķas valsts drošības līmenis ir atkarīgs no drošības, ko sniedz citi.

ES pievieno vērtību, nosakot minimālos drošības standartus un, cik iespējams, novēršot trūkumus un neaizsargātību³. Pasākumi ES līmenī sniedz atbalstu dalībvalstīm, vienlaicīgi ievērojot subsidiaritātes principu. Gala rezultāta katra dalībvalsts ir atbildīga par pasākumu veikšanu, lai savas valsts robežās aizsargātu kritiskās infrastruktūras.

Padomē pašreiz apspriež priekšlikumu par vispārēju politisko regulējumu kritisko infrastruktūru aizsardzībai, un Komisija cer, ka drīz tiks sasniegti rezultāti. Tad mēs galveno uzmanību varētu pievērst vērtībām un nozarēm, kurām vajadzīga lielāka uzmanība.

3. PILSĒTAS TRANSPORTA DROŠĪBA

Atbildot uz ES valstu un valdību vadītāju⁴ aicinājumu, Komisija ir izvērtējusi, kā Eiropas Kopiena var vislabāk veicināt Eiropas pilsētas transporta⁵ pasargāšanu no teroristu uzbrukumiem.

Drošības uzlabošana pilsētas transporta sistēmā, vienlaicīgi nodrošinot pilnīgu un neierobežotu pakalpojumu, ir ārkārtīgi liela problēma. Izņemot dažus gadījumus, pilsētas transporta aprīkojums un infrastruktūra sākotnēji netika projektēti vai būvēti, ņemot vērā drošības apsvērumus. Lai panāktu uzlabotus drošības standartus Eiropas pilsētas transporta sistēmās, Eiropas līmenī vajadzīga cieša sadarbība starp dalībvalstīm un visām valsts

² Skatīt, piemēram, 2005. gada septembra Paziņojumu COM(2005)313.

³ Komisija 2006. gada 12. decembrī pieņēma paziņojumu par Eiropas programmu kritisko infrastruktūru aizsardzībai (EPCIP) COM(2006) 786 galīgā redakcija, un priekšlikumu direktīvai par kritisko Eiropas infrastruktūru uzskaiti un klasificēšanu, kā arī novērtējumu, vai jāuzlabo to aizsardzība COM(2006) 787 galīgā redakcija.

⁴ Eiropas Savienības Padome – Deklarācija par terorisma apkarošanu, 2004. gada 29. marts (Dokumenta Nr. 07906/04).

⁵ Definēts kā sabiedriskie pasažieru sauszemes pārvadājumi, ko veic ar autobusiem, virszemes un apakšzemes vilcieniem (metro) un tramvajiem (tā saukto „vieglo dzelzceļu”).

iestādēm, un iesaistītajiem operatoriem. Lai veicinātu šādu sadarbību, Komisija izveidos īpašu pilsētas transporta drošības ekspertu darba grupu, kas cieši sadarbosies ar citām īpašām darba grupām, kas izveidotas vispārējās politikas ietvaros, lai aizsargātu kritiskās infrastruktūras. Šīs konkrētās darbības priekšvēsture ir aprakstīta paziņojuma pielikumā.

4. INFORMĀCIJAS APMAIŅA

Būtiska ir informācijas apmaiņa, ievērojot pamattiesības, tostarp datu aizsardzību. Tam piemērs ir *PNR* priekšlikums, kas ietilpst šajā paketē. Komisija ir daudz paveikusi. Datu saglabāšanas direktīvas rezultātā telekomunikāciju un interneta pakalpojumu sniedzējiem tagad ir jā saglabā to dati. Prīmes Līgums ir pirmais solis uz pieejamības principa īstenošanu – drīz citu dalībvalstu valdībām būs pieejamas visu dalībvalstu datu bāzes par pirkstu nospiedumiem, DNS un transportlīdzekļu reģistrāciju.

Komisija plāno finansēt pasākumus, kuru mērķis ir iepriekš minēto īstenot praksē vai uzlabot tā darbību. Ir panākta vienošanās, ka tiesību aizsardzības iestādēm sniedz piekļuvi Vīzu informācijas sistēmai (VIS), kad tā sāks darboties. Piekļuve VIS ļaus policijai un citām tiesību aizsardzības iestādēm, kā arī Eiropalam piekļūt datiem Vīzu informācijas sistēmā. Sistēma uzglabās datus par līdz pat 70 miljoniem cilvēku attiecībā uz izsniegtajām tūrisma vīzām Šengenas zonā vai tranzīta vīzām caur Šengenas zonu. Šī informācija ietvers pieteikuma iesniedzēja fotogrāfiju un desmit pirkstu nospiedumus. VIS kļūs par lielāko desmit pirkstu nospieduma sistēmu pasaulē.

Visu šo attīstības pasākumu pamatā ir jābūt stabilai datu aizsardzības sistēmai. Sagaidāms, ka Padome līdz šā gada beigām veiksmīgi noslēgs pārrunas par Komisijas ierosināto pamatlēmumu šai saistībā.

5. ĶĪMISKIE, BIOLOĢISKIE, RADIOĢĪMISKIE UN KODOLIEROČI (*CBRN*)

Lai arī teroristi kā uzbrukuma ieroci visbiežāk izmanto sprāgstvielas, taču būtiski ir teroristiem liegt piekļuvi arī *CBRN* ieročiem. Dažas no šīm vielām spēj inficēt tūkstošiem cilvēku, piesārņot augsni, ēkas un transporta līdzekļus, iznīcināt lauksaimniecību, inficēt dzīvnieku populācijas un skart pārtikas piegādes ķēdi. 2007. gada jūlijā pieņēma zaļo grāmatu par biosagatavotību.

Tiek rīkoti semināri, kuros piedalās tiesību aizsardzības, veselības un zinātnes jomas pārstāvji, lai izstrādātu rokasgrāmatu par paraugpraksēm attiecībā uz sagatavotību un reaģēšanu. Problēma ir saaicināt iestādes, kas darbojas dažādās jomās: muitu, policiju, militārās iestādes, biorūpniecības, veselības aizsardzības struktūras, akadēmiskās iestādes un biopētniecības institūtus. Komisija arī ievāc īpašās zināšanas radioloģijas un kodolenerģētikas jomā. Bailes no netīrajām bumbām un kodolterorismu turpina uztraukt mūsu sabiedrību un tos, kas ir atbildīgi par sabiedrības aizsardzību. Teroristi un citi noziedznieki par to jau ir izrādījuši interesi. Mūsdienu savstarpēji saistītā ekonomika un sabiedrība ir ne tikai pamats globālai attīstībai un sadarbībai, bet tās arī atvieglo nelegālo tirdzniecību ar radioaktīviem- un kodolieročiem. Komisija 2009. gada sākumā plāno iesniegt politikas priekšlikumu paketi par *CBRN*.

6. ATKLĀŠANAS TEHNOLOĢIJAS

Drošas, pārbaudītas, pieejamas un savstarpēji atzītas atklāšanas tehnoloģijas ir neatņemams līdzeklis cīņā pret terorismu. Jaunajām tehnoloģijām nav jābūt tikai teroristu rīcībā. Atklāšanas līdzekļiem ir būtiska nozīme drošības iestāžu darbā. Būtiska ir sadarbība ar privāto sektoru, un Komisija to veicina. Zaļo grāmatu par atklāšanas tehnoloģijām publicēja 2006. gadā, un atbildes pašlaik tiek analizētas. Ar atklāšanu saistīti jautājumi ir arī plaši minēti ES Rīcības plānā par sprāgstvielām, ko pieņēma kā daļu no pašreizējās paketes.

7. FINANŠU RESURSU LIEGŠANA TERORISTIEM

Ir jāturpina pielikt un pastiprināt pūles, lai liegtu teroristiem pieeju finanšu resursiem. Ir pieņemti EK tiesību akti, tomēr lielāka uzmanība ir jāpievērš pasākumiem, kam nav juridisks raksturs, piemēram, pārredzamības pasākumiem, lai nodrošinātu ES dalībvalstīm instrumentus, ar ko apkarot terorisma finansēšanu. Komisija turpina sadarboties ar dalībvalstīm, lai uzlabotu veidus, kādos teroristu līdzekļi un ar noziegumu saistīti ieņēmumi tiek iesaldēti un konfiscēti, kā arī, lai noteiktu vienotus minimālās apmācības standartus finanšu izmeklētājiem, un veicina efektīvu sadarbību starp finanšu darbības izmeklēšanas vienībām ES līmenī.

8. TERORISMA UPURI

Komisija ir apņēmusies veicināt solidaritāti ar terorisma upuriem un palīdzības sniegšanu tiem.

Komisija sniedz finansiālu palīdzību⁶ organizācijām, kuras pārstāv cietušo iedzīvotāju intereses. Tā ir finansējusi novatoriskus un pārrobežu projektus, lai iespēju robežās palīdzētu cietušajiem atgriezties tādā dzīvē, kāda tiem bija pirms teroristu uzbrukumu.

9. PĒTNIECĪBA UN TEHNOLOĢIJU ATTĪSTĪBA

Komisija 2004. gadā drošības pētniecības jomā uzsāka trīs gadu ilgās „Drošības pētniecības sagatavošanas darbības (*PASR*)”. Ar trīs gadu budžetu 15 miljonu euro apmērā sagatavošanās darbības bija pirmais solis ceļā uz jaunu drošības tēmu septītajā *PTD* pamatprogrammā (*FP7*).

PASR ietvaros ir finansēti 39 projekti⁷. Balstoties uz *PASR*, septītai *PTD* pamatprogrammai (7PP, 2007.-2013.) tika būtiski palielināts pētniecībai paredzētais budžets – līdz 1,4 miljardiem euro –, un tostarp aptvēra tādus jautājumus kā sprāgstvielu atklāšana, aizsardzība pret *CBRN* terorismu, krīžu pārvaldība un kritisko infrastruktūru aizsardzība.

⁶ Padomes 2007. gada 12. februāra Lēmums, ar ko laikposmam no 2007. gada līdz 2013. gadam kā daļu no vispārējās programmas „Pamatattiecības un tiesiskums” izveido īpašu programmu „Krimināltiesības”.

⁷ 39 *PASR* pētniecības projektu apraksts, tostarp gala un starposma rezultāti, ir pieejami: http://ec.europa.eu/enterprise/security/articles/article_2007-02-23_en.htm.

Paralēli ir izveidots Eiropas Drošības pētījumu un jauninājumu forums (*ESRIF*)⁸. *ESRIF* balstīsies uz darbu, ko jau ir paveikusi vadošo darbinieku grupa⁹ un Eiropas Drošības pētījumu konsultatīvā padome (*ESRAB*)¹⁰.

ESRIF mērķis ir civilās drošības politikas atbalstam sniegt atbilstīgu tehnoloģiju un zināšanu pamatu, izstrādājot vidēja un ilgtermiņa drošības pētniecības apvienoto darba kārtību, kurā iesaistīsies ieinteresētās personas no visas Eiropas, kas pārstāv pasūtītājus un piegādātājus. Šajā darba kārtībā jāietver turpmākās virzības plāns, kura pamatā ir ubliskā un privātā sektora galalietotāja nākotnes vajadzības un vismodernākās tehnoloģijas drošības jomā.

Drošības pētniecības apvienotās darba kārtības mērķis ir būt par atsauces dokumentu drošības pētniecības programmai nākamajos gados valstu, reģionu un rūpniecības līmenī, ņemot vērā pētniecību, ko veiks Eiropas līmenī, kā tas nolemts septītajā *PTD* pamatprogrammā. Komisija nodrošinās nepieciešamo saikņu izveidi starp dažādajiem terorisma apkarošanas pasākumiem un attiecīgajām *ESRIF* darba grupām.

III Jauna priekšlikumu pakete – terorisma apkarošanas pastiprināšana

Dažādie paketes elementi atbilst nepārprotamiem aicinājumiem Komisijai rīkoties, kas galvenokārt izskanējuši Eiropadomes vai Tieslietu un iekšlietu padomes sanāksmēs. Ierosinātie pasākumi ir rūpīgi sagatavota darba rezultāts, kas izriet no plašām apspriedēm ar ieinteresētajām personām, tostarp valstu pārstāvjiem, NVO un citām valsts un privātām struktūrām. Nesenie uzbrukumi Vācijā, Dānijā un Austrijā kalpo par atgādinājumu mums visiem, ka terorisma draudi diemžēl vēl aizvien ir patiesi un ir nepieciešami turpmāki pasākumi. Papildus ES Terorisma apkarošanas stratēģijas īstenošanai paredzētie pasākumi arī veicina 2006. gada septembrī Ģenerālajā Asamblejā pieņemtās Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās terorisma apkarošanas stratēģijas īstenošanu.

Drošības paketes mērķis ir uzlabot Eiropas drošību un cīnīties pret terorisma draudiem, izmantojot šādus līdzekļus.

- **Pasākumi attiecībā uz terorisma atbalstītājiem.** Terorisma propagandas izplatīšana, teroristu apmācība, terorisma finansēšana, informācijas aprīte par bumbu izgatavošanu un spridzekļiem, kā arī publisks aicinājums veikt teroristiskus nodarījumus, jāuzskata par noziegumu un tam jāpiemēro atbilstošas kriminālsankcijas visā Eiropas Savienībā. Ierosinātais 2002. gada pamatlēmuma

⁸ Par *ESRIF* izveidi paziņoja Komisijas paziņojumā par publiskā un privātā sektora dialogu Eiropas drošības pētniecības un jauninājumu jomā (COM(2007)511 galīgā redakcija), 11.9.2007.

⁹ „Vadošo darbinieku grupu” (VDG) izveidoja 2003. gadā. Savā nobeiguma ziņojumā („Pētniecība drošībai Eiropai: vadošo darbinieku grupas ziņojums drošības pētniecības jomā”, 2004. gada 15. marts, http://ec.europa.eu/enterprise/security/doc/gop_en.pdf); VDG ieteica saistībā ar *FP7* sākt drošības pētniecības jautājumu risināšanu, šim mērķim atvēlot vismaz vienu miljardu euro gadā, kā arī izveidot Eiropas Drošības pētījumu konsultatīvo padomi (*ESRAB*).

¹⁰ *ESRAB* valdi nodibināja ar Komisijas 2005. gada 22. aprīļa Lēmumu 2005/516/EK, un savu nobeiguma ziņojumu tā publicēja 2006. gada 22. septembrī. Ziņojumā ir ieteikts veikt daudzozaru pētniecību. Projekta plānošanā un īstenošanā jāapvieno galalietotāji un piegādātāji. Ziņojumā ir noteiktas vairākas jomas, tostarp infrastruktūru drošība, lai veicinātu jauninājumus un uzlabotu pētījumu izmantošanu produktu un pakalpojumu iepirkuma procedūrā. Visbeidzot, *ESRAB* ziņojumā arī ir ierosināts „izveidot Eiropas drošības padomi (pašreizējā *ESRIF*)”, lai veicinātu lietpratīgāku dialogu un izstrādātu kopēju nostāju par Eiropas drošības vajadzībām. Šajā padomē, atsakoties no liekas birokrātijas, kopā jāsanāk autoritatīviem un pieredzējušiem valsts un privātā sektora pārstāvjiem, lai kopīgi izstrādātu drošības stratēģisko darba kārtību un darbotos kā struktūra, kas, iespējams, sniegtu norādījumus pašreizējo programmu un iniciatīvu īstenošanai.”

grozījums nodrošinās, ka visas dalībvalstis definē šīs darbības par noziegumu un šo noziegumu izdarītājam piemēro kriminālsankcijas, tostarp ieslodzījumu. Šajā nolūkā pilnībā būs jāizmanto arī Eiropas apcietināšanas orderis un Eiropas pierādījumu orderis.

- **Praktiski pasākumi, lai apturētu spridzekļu izmantošanu.** Veiks daudzus dažādus pasākumus, lai apgrūtinātu teroristu piekļuvi sprāgstvielām vai ķīmiskām vielām, no kurām tās izgatavo, un uzlabotu instrumentus, kas pieejami tiesību aizsardzības iestādēm, lai novērstu teroristu uzbrukumus, kuros izmanto sprāgstvielas – pirktas vai paštaisītas. Tie ietver ātrās trauksmes izziņošanas sistēmas par pazudušajām un nozagtajām sprāgstvielām un aizdomīgiem darījumiem, ekspertu tīklu spridzekļu iznīcināšanai un deaktivizācijai, un sprāgstvielu rūpniecībā iesaistīto darbinieku pārbaudi. Būtiska ir sadarbība starp valsts un privāto sektoru.
- **Eiropas sistēmas par pasažieru datu reģistra apmaiņu (PNR) izveide.** Dalībvalstīm ir jāievāc šie dati, tie jāapstrādā un attiecīgos gadījumos jāapmainās ar šiem datiem. PNR galvenokārt asociējas ar pārrunām ārpus ES, jo īpaši Amerikas Savienotajām Valstīm. Eiropas Savienība ir vismaz tikpat liels potenciālais mērķis kā Amerikas Savienotās Valstis. Pasažieru datu reģistrs ir būtisks tāpēc, ka iepriekšējā pieredze rāda, ka daudzas teroristu sazvērestības kādā posmā paredz ceļošanu starp ES un trešo valsti.
- Komisijas **ziņojums par pašreizējā pamatlēmuma par terorisma īstenošanu.** Dalībvalstīm ir jārikojas izlēmīgāk, lai 2002. gadā pieņemto režīmu transponētu savos tiesību aktos un tādējādi atbalstītu policiju, prokurorus un tiesnešus.

Secinājums

Mums jāturpina darbs ES līmenī, lai cīnītos pret terorisma draudiem un vienlaicīgi pienācīgi attīstītu šīs politikas ārējo aspektu. Nav citas izvēles, jo draudiem ir starptautisks un pārrobežu raksturs, un ES veiksmīgas attīstības rezultātā ES ir kopējas intereses. ES, atbalstot dalībvalstis un risinot pārrobežu jautājumus, pievieno vērtību. Gala rezultātā dalībvalstis ir atbildīgas par savu pilsoņu aizsardzību. Drošības politikai ir jābūt vērsta gan uz ES pilsoņu aizsargāšanu, gan uz pamattiesību ievērošanu. Terorisms ir daudzšķautņaina un sarežģīta problēma. Pasākumi ES līmenī mēģina risināt visus šīs problēmas aspektus – novēršanu, aizsardzību, kriminālvajāšanu un reaģēšanu uzbrukuma gadījumā. Šajā paketē atspoguļota Eiropas Komisijas apņemšanās turpināt šo problēmu risināšanu, un tā ir vēl viens pamatelements, lai stiprinātu mūsu aizsardzības pasākumus pret terorismu.

PIELIKUMS – pilsētas transporta drošības problēmu risināšana

Pilsētas transports ir ārkārtīgi sarežģīts, un tajā ir iesaistīti vairāki transporta pakalpojumu sniedzēji, vietējās pakalpojumu nozares un miljoniem pasažieru. Tas ir viegli pieejams, tam ir daudz pieturu un pārsēšanās iespēju. Kas attiecas uz drošību, parasti netiek veikta pasažieru pārmeklēšana, un tiek veikta pavisam neliela piekļuves kontrole, ja tāda vispār tiek veikta. Turklāt pastāv liela atšķirība attiecībā uz draudu novērtējumu un dažādu transporta veidu neaizsargātību. Šī sarežģītība nozīmē, ka visos gadījumos nav piemērojama vienāda pieeja.

Pašreiz par pilsētas transporta drošību rūpējas transporta operatori, pašvaldības un valsts iestādes. Kamēr aviācijas, jūras transporta un starptautiskās preču pārvadāšanas jomā ir ieviesti Eiropas pasākumi, tikmēr attiecībā uz pilsētas transportu līdzīgu pasākumu nav. Turklāt, kamēr pasākumi aviācijas un jūras transporta jomā var balstīties uz starptautiskās organizācijās izstrādātiem noteikumiem, pilsētas pasažieru transportam nav izveidotas ne starptautiskās organizācijas, ne izstrādāti noteikumi.

Kā norādīts šā paziņojuma 3. punktā, minētā jautājuma risināšanai Komisija izveidos pilsētas transporta drošības ekspertu darba grupu. Tas ļaus apmainīties ar paraugpraksēm un gūto pieredzi – pozitīvu un negatīvu – četrās galvenajās jomās: *organizatoriski pasākumi, uzraudzība un atklāšana, izturīgāks aprīkojums un iekārtas, kā arī negadījumu pārvaldība*. Ilgtermiņā to rezultātā varētu panākt vienošanos par drošības kritērijiem un standartiem, kas, savukārt, ļaus iestādēm un operatoriem veikt pašnovērtējumu un izstrādāt drošības plānus.

Komisija aicina visas dalībvalstis izraudzīt valsts kontaktpunktu, kas atvieglinās pilsētas transporta drošības ekspertu grupas darbu, nodrošinot, ka tiek ievērots tās izveides mērķis, nodrošināta valstu ieguldījumu saskanība un progresa pārraudzība. Kontaktpunktam jāpārstāv dalībvalsts attiecīgā transporta drošības iestāde.

Dalībvalstis, iestādes, kā arī operatori tiek iedrošināti ieviest un pārbaudīt jaunas drošības koncepcijas, tehnoloģijas, aparatūras un programmatūras risinājumus. Gūtā pieredze Kopienai var būt liels ieguvums, ja ar to apmainās pilsētas transporta drošības ekspertu darba grupa un Eiropas tehnoloģiju reģistrs vai caur praktiskās apmācības ierosinājumiem operatoru sadarbības rezultātā. Turklāt Komisija izveidos pastāvīgu sarakstu, kurā tiks uzskaitīti īstenošanas stadijā esošie valsts finansētie pētījumi un attīstības projekti šajā jomā, īpašu uzsvāri liekot uz cilvēciskiem faktoriem un jaunajām tehnoloģijām. Pārstāvjus iedrošinās iesaistīties un attiecīgos gadījumos konstatēt nepieciešamību pēc jauniem ar drošību saistītiem pētījumiem.

Visbeidzot, Komisija veiks atbilstošus pasākumus, lai ES finansētos pilsētas transporta projektos vajadzības gadījumā atbilstīgi tiktu ņemts vērā drošības aspekts.